

 ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ BÜYÜKKUTLU UYGULAMALI BİLİMLER FAKÜLTESİ DERS PLANI (SYLLABUS)	Doküman No	BUB-FRM-0011
	Yürürlük Tarihi	01.09.2025
	Revizyon Tarihi	-
	Revizyon No	-
	Sayfa No	1 / 2

Ders Adı: Bilimsel Araştırma Yöntemleri

1. Ders Bilgileri

Ders Kodu	MUH-4111
Dersin Adı	Bilimsel Araştırma Yöntemleri
Yarıyıl	7. Yarıyıl
Teori/Uygulama	3 / 0
Kredi	3
AKTS	4
Dersin Sorumlusu	Doç. Dr. Mehmet YİĞİT
İletişim	mehmetyigit@isparta.edu.tr
Ofis	2. Kat 210 nolu oda
Açık Ofis Saati	Cuma günleri 11: ⁰⁰ 14: ⁰⁰ arası

2. Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğrencilere bilimsel araştırma sürecinin temel kavram, ilke ve yöntemlerini öğretmek; öğrencilerin bir araştırma problemini tanımlama, araştırma soruları oluşturma, literatür tarama, uygun araştırma yöntemini belirleme, veri toplama, verileri analiz etme ve araştırma sonuçlarını bilimsel biçimde raporlama becerilerini geliştirmektir. Ders kapsamında ayrıca öğrencilerin edindikleri kuramsal bilgileri uygulamaya aktarmaları ve nitel araştırma yöntemlerini kullanarak bilimsel bir araştırma sürecini planlayıp yürütmeleri amaçlanmaktadır.

3. Öğrenme Çıktıları

Bu dersin sonunda öğrenciler:

- Bilimsel araştırma sürecinin temel kavramlarını, aşamalarını ve etik ilkelerini açıklar.
- Bir araştırma problemini tanımlar ve probleme uygun araştırma soruları oluşturur.
- Araştırma problemine uygun araştırma yaklaşımını, desenini, örnekleme ve veri toplama yöntemlerini belirler.
- Nitel araştırma yöntemlerini kullanarak veri toplar ve elde edilen verileri sistematik biçimde analiz eder.
- Bir bilimsel araştırmayı planlar, yürütür ve elde edilen bulguları bilimsel yazım ilkelerine uygun biçimde raporlar.

4. Haftalık Ders Planı

Hafta	İçerik
1	Bilimsel Araştırmaya Giriş, Araştırma Problemi ve Literatür Taraması: Bilimsel araştırma ve bilimsel araştırmanın aşamaları; araştırma sorusunun ve araştırma sorusunun belirlenmesi; iyi bir araştırma sorusunun özellikleri; araştırma konusunun daraltılması; literatür taramasının amacı ve önemi; birincil ve ikincil kaynaklar; yüzeysel ve derinlemesine tarama; Google Scholar, DergiPark, Web of Science, Scopus, EBSCO ve Ulusal Tez Merkezi gibi bilimsel kaynaklara erişim.
2	Bilimsel Akıl Yürütme, Kuram, Değişken, Hipotez ve Araştırma Modeli: Tümevarım ve tümdengelim; kuram ve iyi bir kuramın özellikleri; değişken kavramı; nicel-nitel, sürekli-sürekli, bağımlı-bağımsız, aracı ve düzenleyici değişkenler; hipotez oluşturma ve iyi hipotezin özellikleri; sıfır ve alternatif hipotez; tek ve çift yönlü hipotezler; araştırma modeli ve model oluşturma.
3	Evren, Örneklem ve Örneklem Yöntemleri: Evren ve araştırma evreni; örneklem ve örnekleme; örneklemin temsil gücü; gözlem sayısı ve örneklem büyüklüğü; güven düzeyi ve hata payı; örnekleme hatası; olasılıklı ve olasılıklı olmayan örnekleme; kolayda, amaçlı, kotalı ve kartopu örnekleme; basit rassal, sistematik, tabakalı ve küme örnekleme.
4	Veri ve Veri Toplama Yöntemleri: Veri kavramı; olgusal ve yargısal veriler; birincil ve ikincil veriler; nicel ve nitel veri toplama yöntemlerinin genel karşılaştırılması; anket, ölçek, test, gözlem, görüşme ve belge incelemesi.
5	Nicel Araştırmada Veri Toplama Araçları: Anketlerin hazırlanması ve soru türleri; açık uçlu, iki seçenekli, çok seçenekli, liste ve ölçeklendirme soruları; ölçek kavramı;

	karşılaştırmalı ölçekler; çift karşılaştırmalı, tercih sıralama, sabit toplam ve Q sınıflandırma ölçekleri; karşılaştırmalı ölçekler; Stapel, semantik farklılık ve Likert tipi ölçekler; testler ve test türleri.
6	Araştırma Yaklaşımları ve Araştırma Desenleri: Nicel, nitel ve karma araştırma yaklaşımlarının özellikleri ve karşılaştırılması; araştırma problemine göre yöntem seçimi; nicel araştırma desenleri (betimsel/tarama, korelasyonel, nedensel ve deneysel araştırmalar); nitel araştırma desenlerine genel giriş (durum çalışması, fenomenoloji, etnografi, gömülü teori vb.).
7	Bilimsel Araştırmada Ölçme Kalitesi, Etik ve Bilimsel Raporlama: Geçerlilik ve güvenilirlik kavramları; araştırma ve ölçme hataları; bilimsel araştırma etiği; gönüllü katılım ve bilgilendirilmiş onam; anonimlik ve gizlilik; intihal ve diğer etik ihlaller; bilimsel araştırma raporunun temel bölümleri; atıf ve kaynak gösterme.
8	Ara Sınav
9	Nitel Araştırmanın Temelleri ve Uygulamalı Araştırmanın Tasarlanması: Nitel araştırmanın amacı, özellikleri ve nicel araştırmadan farklılıkları; temel nitel araştırma desenleri; nitel araştırma sorusu oluşturma; amaçlı örnekleme; öğrencilerin gerçekleştireceği araştırmanın konusu, problemi, amacı ve araştırma sorularının belirlenmesi.
10	Nitel Veri Toplama ve Görüşme Tekniği: Gözlem, görüşme ve belge incelemesi; yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış görüşmeler; görüşme sorularının özellikleri; açık uçlu ve sondaj soruları; öğrencilerin kendi araştırmaları için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlaması.
11	Nitel Araştırmada Saha Uygulaması: Katılımcıların belirlenmesi ve katılımcılara erişim; görüşme etiği ve bilgilendirilmiş onam; görüşmenin yürütülmesi; ses kaydı ve araştırmacı notları; pilot görüşme; transkripsiyon; pilot uygulamanın gerçekleştirilmesi, görüşme formunun gözden geçirilmesi ve veri toplamının başlatılması.
12	Nitel Veri Analizi ve Kodlama: Nitel veri analizinin mantığı; transkriptlerin

	hazırlanması; veriye aşinalık; kod kavramı; başlangıç kodlarının oluşturulması; kodların karşılaştırılması ve düzenlenmesi; öğrencilerin kendi görüşme verilerini kodlaması.
13	Tematik Analiz ve Bulguların Oluşturulması: Kod, kategori ve tema ilişkisi; kodlardan kategorilere ve temalara ulaşma; temaların gözden geçirilmesi, tanımlanması ve adlandırılması; doğrudan katılımcı ifadelerinin kullanılması; araştırmanın bulgular bölümünün oluşturulması.
14	Nitel Araştırmanın Raporlanması ve Araştırma Projesinin Tamamlanması: Yöntem bölümünün yazılması; bulguların sunulması; tartışma, sonuç, öneriler ve sınırlılıklar; araştırma soruları ile bulguların ilişkilendirilmesi; öğrenci araştırmalarının bilimsel rapora dönüştürülmesi ve sunulması.

5. Değerlendirme

Ara Sınav	%40
Final Sınavı	%60
Toplam	%100

Not: Dönem içinde verilen ödevler ve uygulamalar final sınav puanına %30 etki etmektedir.

6. Kaynaklar

- Marangoz, Mehmet (2026). Sosyal Bilimlerde Bilimsel Araştırma Yöntemleri Ve Yayın Etiği, Ekin Yayınevi.